

Inleiding

Deze viering zou Marijke Blauw voorbereiden. De hersenbloeding die haar partner Paul trof stak daar een stokje voor. Het thema van de viering zou Prediker zijn. Niet geheel toevallig komt ons jaarthema uit Prediker. Dat wil zeggen: Wij hebben het thema 'Tijd van leven' ontleend aan het gelijknamige lied van Huub Oosterhuis. En hij heeft zich bij het schrijven van dat lied laten inspireren door Prediker 3:1-15.

Prediker 3:1-15 is één van de drie gedichten die in het boek Prediker staan. In deze viering willen we luisteren naar die gedichten. We laten ze steeds volgen door een korte gedachte.

Het eerste gedicht staat in Prediker 1:4-11. We lezen dat niet voor, maar luisteren en voor wie dat wil zingen mee met het Lied van Prediker, ook van Oosterhuis.

Maar eerst zingen we '**Ontferm U: Gospodi**'.

Map 133c

Lied: Lied van Prediker (Huub Oosterhuis / Bernard Huijbers)

VL 378

(Bij Prediker 1:4-8; 11:8-9; 12:1-6)

*Het ene geslacht gaat en het andere komt,
alleen de aarde blijft.*

*De zon gaat op, de zon gaat onder
en buiten adem begint hij opnieuw.*

*Rusteloos wentelend jaagt de wind,
nu naar het zuiden, dan naar het noorden,
alle rivieren stromen naar zee
en toch wordt de zee niet vol.*

*Al deze dingen zijn onuitsprekelijk,
al deze rusteloos werkende dingen,
het oog wordt nooit verzadigd van zien,
het oor krijgt nooit genoeg van horen.*

*Vroeger en nu, wie kan het verklaren?
Wie weet of liefde hem wacht, of haat?
De levenden weten: wij zullen sterven,
de doden weten helemaal niets.*

*Laat dan de mens zich immer verheugen
zolang hij leven mag onder de zon,
eten en spelen en vrienden maken,
doen wat zijn handen vinden om te doen,*

*eer de ene bui volgt op de andere,
eer het lied verstomt in de mond,
eer de deuren worden gesloten
en de kruik wordt gebroken bij de bron.*

Gedachte bij Prediker 1 : 4 – 11

‘Najagen van wind?’ met een vraagteken is de titel die we aan deze viering gaven.

En dat is de vraag waar het boek Prediker van is doordrenkt: Is alles alleen maar het najagen van wind?

De hoofdstukken 1 en 2 van Prediker zijn samen te vatten met:

Alles is ijdelheid en najagen van wind

Lucht en leegte

Er is niets nieuws onder de zon

In de Willibrordvertaling begint het gedicht in Prediker 1 met:

Generaties gaan en generaties komen

en de aarde blijft almaar bestaan

En dan volgt een opsomming van alles dat komt en gaat en weer gaat en zo verder.

Prediker zegt dat alles ijdel is, in de zin van zinloos, waardeloos. Denk bij de betekenis van ijdel aan ‘ijdele hoop’.

Op mij komt het over als een somber wereldbeeld, dat Prediker schetst.

Maar dat alles zich herhaalt, is dat wel zo somber, is alles daarmee ijdel?

In dat alles zich herhaalt zich ook het mooie van het steeds opnieuw kunnen beginnen. Van de oude man of vrouw voor wie het leven genoeg is geweest. En die zonder afgunst kan kijken naar een klein kind dat nog een leven voor zich heeft en een gelukkig leven toewenst.

Van de boom die in de herfst al zijn bladeren laat vallen. Alles in de boom komt tot stilstand, tot de winter voorbij is. En dan, in het voorjaar, gaan de sappen weer stromen en komen er nieuwe bladeren.

Niets nieuw onder de zon, staat in vers 9. Ik zou het liever noemen: steeds iets nieuws onder de zon. Het oude steeds opnieuw zien in een nieuw licht.

In plaats van najagen van wind zou ik liever lezen – zeggen ‘Ik’ zegt Hij ‘ga iets nieuws beginnen’

Lied: Fragment (Abel Herzberg - Einar Sies / Bernard Huijbers)

Map 97

Prediker 3:1-11

Alles heeft zijn tijd: Heel erg waar en ook goed te doen als je overal boven gaat hangen een eindje. Ik vertelde al eerder dat die tekst voor Cees en mij veel betekent omdat het de tekst was op Floor's geboortekaartje. Ik moest lang in het ziekenhuis liggen omdat hij veel te vroeg wilde komen. We konden het rekken tot 7,5 maand en zo kwam hij op zijn eigen tijd. Maar ook roept de tekst in mij dit afstandelijke op : Soms gaat het zus en soms gaat het zo. Dat is nu eenmaal zo.

Alles hangt samen, alles is fragment van het geheel maar je moet wel door alles heen in het echie en dat is vol gevoel en emotie, vreugde moet en lijden kun je niet afdoen met : het was er tijd voor dat doet zo tekort aan het moment. Wellicht bedoelt deze mens, deze vergaarder het als troost achteraf.

Het klinkt dan weer ook als aanvaarding. Soms overkomen dingen je, buiten je wil en keuze. Soms maak je in je leven keuzes, soms heel moeilijke en aanvaarding daarvan is een proces.

Lied: Kiezen is kennis (Marijke de Bruijne / Jan Willem van der Velden)

Map 90

Prediker 12: 1-8 (Naardense vertaling),n,

Ook hier voelden wij die dubbelheid: inspireert Prediker ons om de dingen op hun beloop te laten , want alles is ijdelheid en najagen van wind? De poëtische kracht van dit gedicht is schitterend en beeldend. De dubbelheid is het onthechte, is alles dan najagen van wind? Doet niets er echt toe? Maar een mens moet zich toch verbinden? En verbinding geeft verdieping, ook door lijden.

In een artikel in Trouw over Angst beschrijft Hans Alma het belang van het zoeken naar zin. Geen zin zoeken in ons bestaan creeert angst schrijft ze. En die angst zou vooral gebaseerd zijn op het oordeel over ons leven. Het meest nog het oordeel dat wij zelf hebben over ons eigen leven als dat zonder zin zou zijn Stof voor een andere viering wellicht. Wijs is doorleefd en soms dreigt wijs wat boven het geleefde leven te hangen.

Vergaarder heeft er naar gezocht woorden van welbehagen te vinden. Maar hij besluit: de woorden van wijzen zijn als prikstokken, als krammen ingeplant in een muur door wie meester zijn in het vergaren. Woorden die prikken, prikkelen. Lijkt me een mooie overgang naar de viering van 14 maart over moderne profeten.

Ik keer nog even terug naar vers 7: Het stof keert terug in de aarde en de geestesadem keert terug naar God die haar heeft gegeven.

Lied: Naar U levende klimt mijn ziel (Huub Oosterhuis / Antoine Oomen)

VL 55

Voorbeden

Tafellied: Huis van ontmoeten (Joke Visser / Jan-Willem van der Velden)

Map 104

Breken en delen

Lied: Onze Vader (Huub Oosterhuis / Tom Löwenthal)

Map 119

Actie, reactie en collecte

Slotlied: God weet komt het goed(Huub Oosterhuis / Antoine Oomen)

VL 914